

Ishodi učenja:

- a) učenik/učenica pokazuje dobro razumijevanje pročitano
- b) učenik/učenica povezuje napisano sa svojim iskustvom, vremenom i okruženjem u kojem živi

Uvod u učenje:

Aktivnost 1: Predviđanje na osnovu pojmova (strategija služi za buđenje znatiželje i poticanje aktivnog čitanja za bolje razumijevanje)

Objasniti učenicima da će čitati priču, ali da prije toga trebaju na temelju nekoliko pojmova predvidjeti o čemu će se u priči govoriti.

Učenicima podijeliti listiće sa pojmovima koji su dio priče, te im dati nekoliko minuta vremena da zamisle ulogu tih pojmova u priči.

Pojmovi:

planiranje osvete, čekanje, iznenađenje, nenadana igra

Učenici rade u parovima.

Nakon isteka vremena nekoliko parova ispriča svoju verziju o tome šta bi se moglo dogoditi u priči koju će čitati.

Kroz učenje:**Aktivnost 2: Čitanje s tablicom predviđanja**

Objasniti učenicima da će čitati priču s pauzama na određenim mjestima kako bi predvidjeli šta će se dalje događati ili da bi svoja predviđanja potvrdili (individualan rad).

Podijeliti pripremljenu Tablicu predviđanja kao i tekst „Osveta“ sa obilježenim pauzama.

Šta misliš da će se dogoditi?	Kakvim dokazima raspolažeš?	Šta se zaista dogodilo?

Dati detaljna i jasna uputstva za rad.

Kad stignu do prve pauze u priči, učenici trebaju prestati čitati, odvojiti minutu da predvide šta će se dogoditi, te još minutu da to zapišu u 1. kolonu, zatim zapisati dokaze koji ih na to navode. Nastaviti čitati do sljedeće pauze, a kad stignu do mjesta na kojem se opisuje šta se zaista dogodilo, razmisliti o svom predviđanju i zapisati u zadnju kolonu prvog reda šta se zaista dogodilo.

Za vrijeme rada obilaziti učenike i po potrebi asistirati (dati dodatna uputstva, poticati, usmjeravati, informisati o preostalom vremenu za rad...)

Aktivnost 3: Slobodne reakcije na tekst

Nakon što učenici pročitaju priču, postaviti nekoliko pitanja i dati priliku da dobrovoljci odgovore: O čemu razmišljate u ovom trenutku? Šta osjećate? Zašto? Po čemu se priča razlikuje od vaših prvih predviđanja? Šta ćete zapamtiti iz ove priče?

Zadatak učitelja/učiteljice je da potakne diskusiju na temelju pitanja i reakcija učenika kako bi im omogućio da osvijeste vlastita osjećanja i reakcije.

Učenici također odgovaraju na pitanja:

O čemu se govori u priči (tema)?

Gdje se dešava radnja priče?

Kada se dešava radnja priče?

Ko su glavni likovi u priči?

Nakon učenja:

Aktivnost 4: Saradnička diskusija (treba pripremiti 4-6 interpretativnih pitanja kojima će tražiti da učenici dublje razmišljaju o tekstu)

Pitanja za diskusiju:

1. Kako su se osjećali Mrkalj i Radoš na početku priče? Zašto?
2. Šta su željeli postići osvetom Vasiki?
3. Zbog čega su odustali od osvete?
4. Kako su se osjećali na kraju? Zašto?
5. Koja je najvažnija poruka ove priče?
6. Kada biste vi pisali ovu priču, šta biste promijenili ili dodali?

Pročitati prvo pitanje, zapisati ga na tablu i zamoliti učenike da prije rasprave zapišu svoj odgovor (2min.), a nakon toga slijedi priopćavanje odgovora.

Dok učenici govore, učitelj/učiteljica:

- vodi evidenciju o planu sjedenja i na papiru zapisuje ukratko odgovore svih učenika ispod njihovog imena
- potiče diskusiju između učenika, npr. ako učenik A da jedan, a učenik B drugi odgovor, nastavnik pita učenika C s čijim se mišljenjem slaže i zašto; ili pita učenika B da odgovori učeniku A u čemu se njihova mišljenja razlikuju i zašto;
- traži objašnjenja ili dokaze za odgovore;
- ne odgovara sam na pitanja;
- ne proglašava pojedine odgovore tačnim ili netačnim;
- ne daje svoje mišljenje;
- vodi računa da je diskusija usmjeren na tekst
- s vremena na vrijeme ponavlja tvrdnje.

Na kraju rasprave, učitelj/učiteljica treba naglas pročitati svoje bilješke o izrečenim komentarima i pitati učenike ima li neko nešto dodati.

Aktivnost 5: Upoznavanje sa sadržajem domaćeg zadatka

Da li si nekada bio/bila u sličnoj situaciji? Napiši svoju priču.

Procjena rada učenika na času

Pratiti uključivanja učenika u diskusiju, davanje odgovora na postavljena pitanja kao i poticanje diskusije postavljanjem pitanja, iznošenjem vlastitog mišljenja, iskustava i zaključaka.

- I uz pomoć se teško uključuje u diskusiju i odgovara na pitanja
- Na poticaj učestvuje u diskusiji i odgovara na pitanja ne pozivajući se na sadržaj teksta
- Učestvuje u diskusiji i odgovara na pitanja pozivajući se na sadržaj teksta

- Učestvuje u diskusiji odgovaranjem na pitanja pozivajući se na sadržaj teksta, ali i potiče diskusiju postavljajući pitanja, iznoseći vlastito mišljenje, iskustva i zaključke

Tehnologija/mediji koje treba koristiti na ovom času: listić sa pojmovima, tablica predviđanja za svakog učenika, tekst „Osveta“ sa obilježenim pauzama

Autor pripreme: učiteljica A. Hodžić

Prilozi:

OSVETA

- Tu ćemo se sakriti iza ovog gustog gloga! – reče Mrkalj drugu Radošu. – On će brzo naići dolje preko potoka, a mi ćemo ga odavde kako treba udesiti. Neće mu više pasti na pamet da kaže učitelju da smo mi zamazali nogama zid. Kao danas. Šta ima samo od toga? Još nam kaže da smo nevaljalci što prljamo učionicu. Pokazat ćemo mi njemu ko je nevaljalac. Kad mu zazuje obluci oko glave pa počne da otesa ušima lijevo i desno – vidjet će usred dana zvijezde.

- Čekaj malo! – reče tiho Radoš i stavi prst na usta. – Ne smijemo nikako kamenicama. Moglo bi svašta da se dogodi. Nego pričekaj časak! – I on se zatrka nekoliko koraka od gloga prema putu i poče ispod stabla koje je raslo tu blizu da kupi sitne divlje jabuke i da ih meće u njedra, i torbu. Donese ih brzo i istrese pod glog na gomilu. Zatim odlomi dva duža tanja pruta od ljeskovine. Pokaza ih Mrkalju, smiješeći se zadovoljno. Nabode jednu jabuku na prut, zavitla njim iznad glave, a jabuka zviznu i odletje čak preko potoka, kao strijela.

- Dobro je – odobri Mrkalj. Oči mu zasvjetlucaše. – Stani da nabodem na oba pruta. Neka je spremno. Dobro si se sjetio. Tako! Živ će ostati, ali ćemo mu zasaditi čvoruge po glavi. Nek zapamti i nas i zidove. Niko nas nije vidio osim njega. Niko. Pa odmah brže-bolje trči učitelju da kaže. A sad pst! Čučni! Odmah će on.

PAUZA

Ispod njih vlažna zemlja poslije kiše. Miriše svježinom. Na lice im se sa gloga spusti pokoja krupna zaostala kap i neugodno ih iznenadi. Stresu se od tog. Još dahću od trčanja jer su iz škole izmakli kao bez duše da prestignu Vasiku. Da ga opamete tu više potoka. Neka se sjeća.

Ćute iza gloga mukom, čekaju. U ruci im prutovi sa nataknutim jabukama. Oblaci povrh njih nekud užurbano plove, a pojasevi vedrine protežu se s brda na brdo. Pjev ptica se negdje ljulja zajedno sa mokrim blistavim granama. Neko daleko otegnuto doziva. Pas se zatim javi lavežom. Odjekne tupo sjekira u šumi. Pa opet samo ptičiji zvižduk i krupne kapi po licu.

Voda u potoku nadošla poslije kiše. Malo brvno, koje je služilo tek tako da prolaznik ne okvasi noge, sad potok prelio. Okrugla pjenušava klupka mutne vode kotrljaju se po zelenoj ledini kraj plitkog potočnog korita. Zagledali se oni u tu vodu i čekanje im se čini dugo kao godina.

Začu se u blizini žamor. Glasovi. Preko ledine će i Vasika. Sam. Znaju to oni. Nije on nikad u grupi; žuri pošto daleko stanuje pa se zarana izdvoji od grupe školske djece. Mrkalj i Radoš se zagledaju i namiguju jedan na drugog. Sad ćemo mi njega! – kao da kažu. Pritežu štapove bliže sebi, pilje očima u ledinu kuda vodi staza, a srca im tuku. Pretvorili se u pogled i utanjili dah.

PAUZA

A Vasika se pomoli. I nije sam. S jedne i s druge strane za ruke vodi Simana i Tomicu, male bukvarce. Sitni i gotovo prirasli za zemlju, oni su se od neke zebnje i straha jedva vukli po putu. Čuo se njihov isprekidan plač.

- Ne smijemo, ne smijemo! – derali su se iz sveg glasa.
- Ne bojte se, ja ću vas prevesti! – govori im Vasika i tegli ih za ruke.

Radoš i Mrkalj su se pogledali. Iznenadio ih taj plač.

Virili su i dalje nepomični iza gloga. Sa prutevima u rukama.

Kraj potoka su ona trojica zastali i počeli da se izuvaju. Plač se utišao. Vasika je skinuo svoju torbu i ostavio je na ledinu. Uzeo je Tomičine stvari i Tomicu za ruku i poveo ga preko vode. Ali, potok je kvasio Tomicu do pasa. Počeo je opet da viče. Zato ga je odigao i stavio sebi na leđa. Polako je zapinjao nogama za kamenice dok

ga nekako nije iznio na ledinu. Vratio se zatim po Simana. Njega je odmah izdigao na leđa. Kad je i njega spustio na travu, mahnuo im je obojici rukom, a oni su krenuli onako bosu sa obućom ispod pazuha, putem prema svome selu. A on se vratio preko vode. Sjao je kraj potoka da se odmori. Počeo je polako, ne žureći se, da prti torbu na leđa. Kao da čeka nekog.

PAUZA

A Mrkalj i Radoš ležali su iza gloga. Ni jedan ni drugi nisu znali da izmahnu štapom. Zbunili su se od nečeg. Bili su bez riječi. Nisu se ponovo pogledali. Kao da ih je neko polio hladnom vodom.

Vasika je polako pregazio potok. Mutna je voda klobučala svuda oko njega. A on je počeo da nešto glasno uzvikuje i da sokoli samog sebe.

Kad je bio sasvim daleko, Mrkalj i Radoš su iznenada bez riječi, počeli da bacaju sa štapa divljake put nebesa – da bi zaboravili ono što nisu htjeli jedan drugom da kažu. Bila je to nenadana igra. Osjećali su se nekako lagani kao da su oblaci i da će ih vjetar ponijeti daleko – preko planina.

Šukrija Pandžo

NASTAVNI LISTIĆ

Vaš zadatak je da na temelju datih pojmova predvidite o čemu će se govoriti u priči koju ćete danas čitati.

Pojmovi:

planiranje osvete, čekanje, iznenađenje, nenadana igra

NASTAVNI LISTIĆ

Tablica predviđanja

Šta misliš da će se dogoditi?	Kakvim dokazima raspoložes?	Šta se zaista dogodilo?

NAPOMENA

Zašto pripovijetka „Osveta“?

Među najuniverzalnijim ljudskim osjećajima je i želja za osvetom.

Osveta je svjesno nanošenje štete nekome ko nam je po našem mišljenju prouzrokovao bol ili uvredu.

Osveta je i često prisutan motiv književnih i umjetničkih djela.

Upravo književnost nam omogućava da proživimo tuđa iskustva i da iz njih učimo.

Omogućava nam da shvatimo ponašanje ljudi, da shvatimo šta pokreće nas, ali i druge da rade ono što rade.